№ 297. Poniedziałek 29. Grudnia 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5zł.; miesięcznie 1zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Ofiary na pogorzelców.)

Na wsparcie dotkniętych pożarem mieszkańców *Bohorodczan* zebrano dalej w drodze składki: W powiecie *Skałackim* 40 zł. 10 c. w. a., w powiecie *Kopyczynieckim* 29 zł. 76 c., a w powiecie *Kozowskim* 5 zł. w. a.; i wszystkie te pieniądze zostały już odesłane na miejsce przeznaczenia.

Gmina *Sielec Bieńków* obwodu złoczowskiego dla zaprowadzenia u siebie regularnej nauki szkolnej zobowiązała się na wieczne czasy: istniejący budynek szkolny utrzymywać zawsze w dobrym stanie, porządki szkolne posprawiać i dostawić, zwozić drzewo na opał przez nauczyciela zakupywać się mające, każdoczesnemu nauczycielowi płacić corocznie 141 zł. w. a. w gotowiźnie, i przydawać po 8 meców żyta, jęczmienia, i tatarki pod warunkiem, że tenże na utrzymanie diaka, który ma osobno pobierać przypadające dochody niestałe, i pełnić obowiązki pomocnika nauczyciela, będzie dopłacał 21 zł. w. a. na rok i że koszta ochędóstwa i opału szkoły sam ponosić będzie.

Dla polepszenia tej dotacyi, przyrzekł gr. k. proboszcz miejscowy ks. Grzegorz Ihnatowicz na czas swego urzędowania kapłańskiego dopłacać 2 zł. w. a. na rok.

Okazaną temi ofiarami gorliwość o podniesienie nauki między ludem podaje c. k. Namiestnictwo galicyjskie z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Wiedeń, 23. grudnia. Dnia dzisiejszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XLIII. i XLIV. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt XLIII. zawiera:

Nr. 98. Rozporządzenie najwyższej władzy kontroli rachunkowej z d. 10. grudnia 1862, do szefów wszystkich podrzędnych urzędów kontroli z zawiadomieniem o przyzwolonych najwyżej postanowieniach prowizorycznych względem warunków, pod któremi na przyszłość urzędnikom tych organów może być dozwolone wstąpić w związek małżeński.

Nr. 99. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 13. grudnia 1862, względem wyniesienia pobocznego urzędu celnego II. klasy w Torbole w Tyrolu, na stopień pobocznego urzędu celnego I. klasy.

Nr. 100. Ustawę z 17. grudnia 1862, ważna dla całego państwa, z postanowieniami dodatkowemi do ustawy finansowej na rok administracyjny 1862.

Zeszyt XLIV. zawiera.

Nr. 101. Ustawa finansowa na rok administracyjny 1863 z d. 19. grudnia 1862, ważna w całem państwie.

Część nieurzędowa.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 27. grudnia. *(Sprawa bankowa.— Wolny wybór arcykapłana w Siedmiogrodzie. — Budowa portu.)*

Gazeta wiedeńska donosi w sprawie bankowej, iż dyrekcya banku postanowiła proponować wydziałowi bankowemu, który na dzień 29. b. m. zwołany być ma, przyjęcie wszystkich warunków przedłużenia przywileju bankowego przez radę państwa proponowanych, krom warunku pożyczenia skarbowi bezprocentowo sumy 80 milionów.

„Jawnem jest", mówi dalej *Gazeta wiedeńska*, „iż nieprzyjęcie tego warunku byłoby odrzuceniem całości, rząd bowiem nie mógłby zmieniać oznaczeń przez władzę prawodawczą postanowionych."

„Powodem nieprzyjęcia powyższego warunku, ma być niebezpieczeństwo, którem warunek ten zagrażać ma niepodległości banku."

„Gdy jednak niepodległość banku nie może być inna, jeno takowa, jaką zawsze bankowi przyrzekano, nie mogło więc być rozumiane pod niepodległością banku uwolnienie go od wszelkiej kontroli państwa, przeto treść paragrafu 4. w którym powiedziano wyraźnie, iż „przez powyższe oznaczenie rząd nie będzie miał prawa do wpływania na czynności bankowe, jeno w granicach §. 58. oznaczonych" zupełnie bank zaspokoić powinna."

„W nowych zaś statutach owa niepodległość banku, którą Najjaśniejszy Pan sam bankowi przyrzec raczył, a która jedynie jest ważną pod względem wymiany banknotów na srebro, to jest niepodległość banku na przeciw żądaniom pieniędzy lub kredytu ze strony skarbu państwa, tak dalece jest zawarowana, iż bankowi nawet nie wolno jest dawać rządowi pożyczek na papiery publiczne, tak jak je prywatnym osobom użycza."

„Również pod względem rozdziału dywidendy i zarządu funduszem rezerwowym, bank winien postępować według przepisów §§. 10. i 11. nowych statutów, ustała więc pod tym względem wątpliwość, która często zachodzić mogła z dawnego statutu, który wyraźnych w tej mierze przepisów nie obejmował, z kąd łatwo wyniknąć mogła różnica zdań między rządem a reprezentacyą bankową."

„Nie może więc być mowy o naruszeniu niepodległości banku i byłoby w najwyższym stopniu zadziwiającem, gdyby dyrekcya banku, z której łona wyszła propozycya odstąpienia rządowi części zysków bankowych, z powodu daleko mniejszego powodu do wglądania w bilanse bankowe, które dwa czynniki prawodawstwa dla siebie zapowiedziały, miała wzniecać obawy, których dawniej wcale nie żywiła."

„Znając jednak światłe zdanie członków dyrekcyi bankowej, sądzimy, iż gdy taż dyrekcya przyjęcie wszystkich innych punktów — z których niektóre ważniejsze są niżeli punkt w mowie będący — zalecić postanowiła, przeto i co do punktu tego wyjątku robić nie zechce i nie przyjmie na siebie odpowiedzialności za usunięcie dzieła, którego do skutku doprowadzenie opinia publiczna z góry juz z zaufaniem powitała, a z którem łączą się najważniejsze interesa państwa, równie jak i dalsza egzystencya banku."

Gr. kat. arcybiskup Siedmiogrodzki Sterca Siulitiu, przy sposobności opróżnienia posady arcykapłana, dozwolił duchowieństwu wybrać następcę większością głosów, i wybór zatwierdził. Tę wolność wyboru, oddawna w gr. k. kościele w Siedmiogrodzie nie używaną, przyjęto z powszechną radością.

Z **Tryestu** donoszą pod d. 23. b. m.: Na wczorajszem posiedzeniu izby handlowej odbywały się rozprawy nad sprawozdaniem komisyi względem projektu co do budowy portu, i uchwalono przedłożyć go ministerstwu, prosić o powtórne zbadanie pod względem technicznym, przyczynić się do kosztów, i rządowi złożyć podziękowanie za okazaną dotąd gorliwość w sprawie budowy portu.

Francya.

Paryż, 24. grudnia. *(Różne wiadomości. — Choroba arcybiskupa paryskiego.)*

Najważniejszym wypadkiem jest wiadomość, jakoby rada ministrów w Londynie postanowić miała zapytanie się ludności Wysp Jońskich, czyli życzy sobie odstąpienia tychże wysp, potem dopiero konferencye w tym przedmiocie rozpocząć się mają. Nie wszyscy Jończycy są za odstąpieniem, mianowicie zaś miasto Korfu sądzić ma, iż będzie zniszczonem, jeżeli ustąpienie nastąpi bez zajęcia tronu greckiego przez księcia Alfreda. Wiadomo, iż Anglia przyrzekła odstąpienie jedynie pod warunkiem zaprowadzenia monarchii w Grecyi. Z tego wszystkiego pokazuje się, iż rząd angielski, który Grekom nigdy nie da na tron księcia Alfreda a zaprowadzenie republiki przewiduje, fórtkę sobie zostawił dla cofnięcia swego przyrzeczenia. Jeżeli republika proklamowana będzie, to anarchia jest niezawodna. Wpływ panslawistyczny odegrałby tam swą rolę, przeciw czemu Anglia musiałaby właściwych użyć środków. Ruch grecki zdaje się, iż doszedł do punktu, w którym nagła zmiana barwy i tonu łatwo jest możliwa.

Mówią także o zamysłach podania się do dymisyi p. Foulda. Wieść ta powstała z powodu znacznego spadku renty. Nie można jednak przypuścić, ażeby p. Fould na czternaście dni przed otwarciem izb, kolegów swych na sztych wystawić miał. Nędza we Fran-

cyi i wyprawa mexykańska każą się spodziewać wysokiej cyfry nadzwyczajnych kredytów, coby cały system p. Foulda obalić mogło. W końcu stycznia rozprawy izb mogą także wywołać znaczne wzburzenie umysłów, co chwiejny kurs renty dostatecznie tłumaczył

Telegram z Paryża z dnia 26. grudnia donosi, iż kardynał arcybiskup paryski mocno zachorował; rano zaopatrzony już został świętemi sakramentami.

Włochy.

Monitor francuski z dn. 25. grudnia donosi, iż nuncyusz papieski doręczył panu Drouyn de Lhuys sumę 10.000 franków, którą Ojciec św. przeznaczył jako wsparcie dla robotników w Rouen. Papież wyraził zarazem żal, iż finansowe jego położenie nie dozwala mu dać większego dowodu sympatyi swej i przychylności dla Francyi.

Z Turynu telegram donosi, iż wiadomość o przybyciu jenerała Willisena do Turynu, przez dziennik *Opinione* podana, jest mylną. W Turynie nie odebrano jeszcze stanowczego doniesienia o jego nominacyi.

Dzienniki włoskie donoszą, że Garibaldi po krótkim pobycie na wyspie Caprera, zwiedzić ma Palermo, Neapol i Medyolan, w ostatnim z tych miast zjechać się ma z Wiktorem Emanuelem, który zachować ma najściślejsze incognito. Zdaje się, iż przedmiotem zjazdu będzie pojednanie, i o ile być może, wzajemne porozumienie się na przyszłość. Od Króla wyjść miała pierwsza myśl tego zjazdu, który stronnictwu ruchu w cale nie jest na rękę.

La France z 26. b. m. zapewnia, że gabinet rosyjski podziela zupełnie zdanie gabinetu francuskiego co do sprawy rzymskiej, że Austrya pochwala reformy, jakie w Rzymie zamierza przeprowadzić rząd papieski, i że poseł austryacki w Rzymie otrzymał zlecenie złożyć Ojcu Świętemu gratulacyę z powodu projektowanych reform.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 24. grudnia. *(Sprawa oczynszowania.)*

Rada administracyjna Królestwa Polskiego wydała następujące rozporządzenia:

Zważywszy, że w niektórych powiatach, rady powiatowe a następnie delegacye czynszowe, skutkiem nieprawnego działania wyborców lub wybranych, mogą nie utworzyć się, alboliteż dla przekroczenia nadanych im atrybucyi, uledz rozwiązaniu;

Zważywszy, że w każdem z takich wypadków, przemiana stosunków rolniczych na odwłokę narażoną być nie może, a ztąd, że wypada obmyśleć stosowne środki, aby pomoc z urzędu prawem z d. 24. maja (5. czerwca) 1862 r. zapewniona, żądającym jej bezzwłocznie była udzieloną.

W rozwinięciu tytułu 5. prawa o oczynszowaniu z urzędu, oraz z mocy art. 2. najwyższego ukazu z d. 24. maja (5. czerwca) 1862 r. na przedstawienie komisyi rządowej sprawiedliwości i po wysłuchaniu zdania rady stanu Królestwa, z mocy najwyższego Jego cesarsko-królewskiej Mości upoważnienia, postanowiła i stanowi:

Art. 1. W każdym powiecie, w którymby rady powiatowe, a następnie delegacye czynszowe, skutkiem nieprawnego działania wyborców lub wybranych, nie utworzyły się, lub przy któremkolwiek zebraniu, w skutek przekroczenia atrybucyi, przez rząd rozwiązane zostały, delegacyę czynszową, w miejsce składu oznaczonego w art. 61 prawa o oczynszowaniu z urzędu, stanowić będą:

1) Prezydujący urzędnik przez rząd wyznaczony.
2) Członek ekonomiczno-administracyjny.
3) Asesor ekonomiczny.
4) Naczelnik powiatu.
5) Podsędek.
6) Kontroler skarbowy w powiecie.
7) Dwaj właściciele rolni, posiadacze lub dzierżawcy, powołani z listy wyborców do rady powiatowej, z wyłączeniem wszakże tych, którzy należeli do rozwiązanej rady powiatowej.

Mocną wszakże będzie rada administracyjna, w miarę okoliczności, powołać do składu delegacyi czynszowych w miejsce osób pod liczbami 3, 4, 5, 6 i 7 przywiedzionych, lub niektórych z nich, odpowiednią liczbę członków z listy wyborców powiatu.

Art. 2. Na prezydującego, rada administracyjna, na przedstawienie komisyi rządowej spraw wewnętrznych, wyznaczy jednego z urzędników.

Gdyby na prezydującego wyznaczony był jeden z członków do składu delegacyi czynszowej w art. 1. pod liczbami 2, 3, 4, 5 i 6 powołanych, w takim razie, komisya rządowa spraw wewnętrznych, jednocześnie w miejsce ubyłego członka innego urzędnika wyznaczy.

Nominacyje na członków w artykule powyższym pod pozycyjami 3, 4, 5, 6 i 7 wymienionych, udzieli właściwy rząd gubernialny.

Art. 3. Członkowie delegacyi z listy wyborców powołani, w myśl art. 62 prawa o oczynszowaniu z urzędu, przed przystąpieniem do czynności, wykonają przysięgę przed prezydującym w delegacyi w sposób i w rotę tymże artykułem przepisaną.

Art. 4. Komisyję czynszową w miejsce kompletu art. 67 wzmiankowanego prawa oznaczonego, składać będą:

1) Członek ekonomiczno-administracyjny, jako prezydujący.
2) Jeden z urzędników biura powiatu, przez naczelnika powiatu wyznaczony.
3) Jeden z obywateli ziemskich, do składu delegacyi czynszowej powołany, jaki przez tęż delegacyę wyznaczony zostanie.

Ten ostatni członek, odpowiednio do art. 75 nie będzie już wchodził do składu delegacyi czynszowej, w razie gdy dzieło komisyi czynszowej, do której należał, będzie przedmiotem rozpoznania delegacyi.

Art. 5. Oprócz dyet zapewnionych w art. 70 prawa o oczynszowaniu z urzędu dla członka ekonomiczno-administracyjnego, jego zastępcy i techników, będzie pobierać takowe dyety odpowiednio do przepisów ukazu z d. 20. czerwca (2. lipca) 1850 r., urzędnik biura powiatu, do komisyi czynszowej należący. Członek tejże komisyi z listy wyborców powołany, ma również prawo żądać wynagrodzenia za czas strawiony na gruncie przy czynności. Wysokość tego wynagrodzenia, które rs. 3 dziennie przenosić nie może, w myśl art. 106 delegacya czynszowa ostatecznie oznaczy.

Dyety i koszta powyższe, obok zapewnionych w art. 70, ponosić będzie właściciel majątku. Asygnowanie ich i ściąganie od kogo należy, odbywać się będzie w sposób w art. 84 oznaczony.

Art. 6. Tak ustanowione delegacye i komisye czynszowe, dopełniać będą oznaczenie czynszów, oddzielenie gruntów włościańskich od folwarcznych, podział osad, rozdział wspólności i zniesienie służebności, zgoła wszelkie czynności, przewidziane w prawie o oczynszowaniu z urzędu, ze ścisłem zastosowaniem przepisów tegoż prawa.

Podług tychże przepisów rozpoznawane będą przez delegacye powiatowe, odwołania się od decyzyj komisyj czynszowych. Decyzyom ostatecznym delegacyj, dodawaną będzie klauzula egzekucyjna, oraz zanoszone być mogą na te decyzye skargi rekursowe do rady stanu Królestwa.

Przepisy zawarte w tytule 5 prawa o oczynszowaniu z urzędu, o ile niniejszem postanowieniem zmienione nie zostały, zachowują się w swej mocy.

Art. 7. Delegacya czynszowa zastępcza, niniejszem postanowieniem przewidziana, przez gubernatora cywilnego właściwego rozwiązaną zostanie, po zwołaniu przez rząd skutkiem dopełnienia nowych wyborów rady powiatowej i po ustanowieniu przez tęż radę delegacyi czynszowej zwyczajnej, której przekazane będą do dalszego działania czynności poprzednio przez delegacyę zastępczą rozpoczęte i stanowczo niezałatwione.

Art. 8. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, komisyom rządowym: spraw wewnętrznych, skarbu i sprawiedliwości, w czem do której należy, poleca.

Działo się w Warszawie dnia 11. (23.) grudnia 1862.

Wielki książę, Namiestnik

Konstanty.

Naczelnik rządu cywilnego,

A. hr. *Wielopolski*,

Margrabia Myszkowski.

P. o. Dyrektora głównego prezydującego w komisyi rządowej sprawiedliwości,

Wosiński.

Sekretarz stanu

Enoch.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 14. grudnia. *(Otwarcie zwyczajnej sesyi izby.)*

Dzisiaj izba zebrała się na posiedzenie plenarne; przybył na nie prezes ministrów na czele całego ministerstwa i odczytał następujący mesaż książęcy:

Moi panowie deputowani! Dnia dzisiejszego rozpoczyna się sesya zwyczajna w myśl artykułu 17. konwencyi, a zamyka sesya nadzwyczajna, na którą zwołałem was 4. listopada b. r. Zadaniem Waszem będzie doprowadzić do końca rozpoczętą pracę, to jest zbadanie budżetu na r. 1863 i budżetów lat ubiegłych, tudzież zająć się projektami do ustaw, z których jedne rząd mój już Wam przedłożył, a inne przedłoży. Niech Bóg weźmie Was pod swoją świętą opiekę. Zwyczajna sesya zgromadzenia wybranego na lata 1862 i 1863 jest otwarta.

Bukareszt, 2. (14.) grudnia 1862.

Alexander Jan I.

(Następują podpisy wszystkich ministrów.)

Prezes ministrów i minister spraw wewnętrznych Kretzulesco zawiadomił zgromadzenie, że uchwała izby z dn. 5. czerwca b. r., według której wydatki na pogrzeb i pomnik zmarłego prezesa ministrów B. Catargiu mają być przez państwo poniesione, otrzymała sankcyę książęcą, i została ogłoszona jako ustawa w *Monitorul officialu.*

Następnie przedłożył izbie projekt do ustawy, według którego urzędnicy mają być wyłączeni od biernego prawa wyborczego do izby.

Grecya.

Ateny, 20. grudnia. *(Rezultat wyborów. — Sprawa odstąpienia Wysp Jońskich.)*

Depesza telegraficzna ze stolicy greckiej donosi, że minister spraw wewnętrznych postanowił pozostać na swojej posadzie aż do otwarcia zgromadzenia narodowego. Książę Alfred miał w Atenach 9987, a w Pireju 1576 głosów. W Atenach wybrani zostali do

zgromadzenia narodowego: Kallifronas, Kalligas, Dosios, Makryanis, Smoleński, Coroneos, Benisellos i Koliatzos. Misya Pietrego nie potwierdza się.

Sprawa odstąpienia Wysp Jońskich Grecyi natrafia na wielkie trudności. „Jeneralna koresp. z Austryi“ pisze w tym względzie: „Londyńskie konferencye w sprawie protektoratu nad Wyspami Jońskiemi, którego chce się zrzec Anglia pod pewnemi warunkami, nie zdają się być wcale jeszcze tak bliskie, jak to przypuszczano. W istocie bowiem chodzi jeszcze o to, by wyszukać stosownego kandydata na tron grecki, na którego korzyść mogłaby nastąpić tak ważna koncesya. Dopiero w takim razie, gdyby ta wstępna kwestya nastręczyła jakąkolwiek gwarancyę pomyślnego rozwiązania, mógłby przyjść do skutku projekt konferencyi; ale w żaden sposób nie można przypuszczać, by sprawa ta miała być traktowaną tylko jako kwestya formalności, jak to utrzymują rozmaici korespondenci.“

Tymczasem donosi *La France* z 25. b. m., że dwa główne mocarstwa oświadczyły się już stanowczo przeciw odstąpieniu Wysp Jońskich, gdyż protektorat Anglii uważają za koniecznie potrzebny dla równowagi europejskiej.

Zaś *Journal de St. Petersbourg* z 25. b. m. odpowiadając w tej sprawie dziennikom *France* i *Opinione* powiada: „Dzienniki te przypisywały nam niedorzeczność. Chcielibyśmy powiedzieć, że jeżli Anglii wolno zrzec się protektoratu nad Wyspami Jońskiemi, zależy tylko od Europy rozstrzygać o dalszym losie tych wysp, a to z tych samych względów powszechnego interesu, dla których niegdyś poruczony został ten protektorat Anglii. Zresztą Anglia przyjęła sama tę doktrynę, przedkładając tę kwestyę mocarstwom, które podpisały konwencyę z roku 1815 lub poźniej przystąpiły do niej.“

Turcya.

(Wiadomości rozmaite.)

Sir Henry Bulwer — w drodze do Egiptu otrzymał drogą telegraficzną polecenie powrócić jak najśpiesznej do Konstantynopola, z przyczyny, że pogorszył się stan zdrowia sułtana. *G. K. aus Oes.* donosi jednak, że przyczyną odwołania nie było wcale pogorszenie stanu zdrowia sułtana, lecz usposobienie stronnictwa mahometańskiego, które za pośrednictwem fanatyzujących emisaryuszów usiłuje podburzyć lud przeciw niewiernym. W całym Konstantynopolu ta okoliczność jest głównym przedmiotem rozmowy.

Rząd turecki zawiadomił reprezentantów mocarstw europejskich, że na podstawie wielostronnych przedstawień postanowił dla podniesienia handlu znieść linie celne wewnątrz kraju.

Sprawa banku otomańskiego jest bliską załatwienia. Instytut ten z początkiem marca p. r. rozpocznie swoje czynności. Śledztwa względem defraudacyi w ministerstwie finansów nie doprowadziły do żadnego rezultatu, przeto aresztowanych wypuszczono na wolność.

Alison, poseł angielski w Persyi, w drodze do Anglii przybył do Konstantynopola.

Kronika.

(Nadesłane.)

Dnia 23go b. m. przed południem odbyły się coroczne popisy dzieci w tutejszych ochronkach w obecności dyrekcyi zakładu, radnych miasta Lwowa JW. ks. opata Manastyrskiego, W. P. Dworskiego i kilku dobroczyńców członków Towarzystwa Ochronek małych dzieci i niemowląt.

Zakłady umieszczone we własnej realności na Rurach i obok kościoła św. Anny w domu najętym, utrzymywane są z dobrowolnych datków członków Towarzystwa ochronek, składającego się z obywateli ziemskich i miasta tutejszego, niemniej z hojnych darów rady miejskiej i instytutu galic. kasy oszczędności.

Przy popisach znaleziono w każdej z obu ochronek dzieci w liczbie około 100 czerstwo i schludnie utrzymywanych, w nauce religii przez ks. proboszczów parafialnych, a w analitycznem rozpoznaniu przedmiotów otaczających przez nauczyciela zakładu troskliwie rozwiniętych.

Dla zachęcenia dzieci rozdała Dyrekcya na kolendę sukienki i trzewiczki niemniej strucle, owoce i różne zabawki, któremi wspaniałomyślni obywatele tutejsi zakład obdarzyli.

Podając szczęśliwy rezultat popisów naukowych do wiadomości publicznej, składa Dyrekcya winne podziękowanie wszystkim dobroczyńcom zakładu ochronek dzieci i niemowląt.

Lwów dnia 24. grudnia 1862 r.

Franciszek Kröbl,
Dyrektor.

(Czasopismo dla gospodarzy polskich.) Wyszedł z pod prasy pierwszy zeszyt „Czasopisma dla gospodarzy polskich“ do podniesienia rolnictwa i połączonego z niem przemysłu, jak i do rozpowszechnienia pożytecznych wiadomości, wydawanego przez Rudolfa Günsberga, supl. profesora technologii chemicznej i asystenta chemii przy c. k. lwowskiej akademii technicznej, rzeczywistego członka c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego. Zeszyt ten zawiera następujące artykuły: O karmieniu bydła, waga dla bydła, wpływ gorzelni na gospodarstwo. Gorzelnictwo w obec nowego systemu opodatkowania, fabrykacya spirytusu z buraków (z narysem), pług Rolanda (z dwoma narysami), przyrząd do oswajania narowistych koni (z narysem), chrząszcze majowe jako nawóz, o poprawieniu pieczywa ze zrośniętego zboża, o kukurudzy, ogłoszenie.

(Morderstwo.) Dnia 21go b. m. znaleziono w Sapieżance, w obwodzie złoczowskim, przy gościńcu wiodącym do Lwowa ciało zabitego człowieka. Ze śledztwa pokazało się, że zamordowany zwał się Jurko Badowski, był rodem z Batiatycz, w obwodzie żółkiewskim, i znano go od dawna w całej okolicy jako niebezpiecznego złodzieja i podpalacza. Dnia 20go b. m. pokłócił się on w karczmie w Tłumaczu z pewnym cyganem także z Batiatycz, a do tej kłótni wmieszali się także włościanie tłumaccy Łukasz K. i Antek B., i korzystali z tej sposobności, by się zemścić na Badowskim, którego posądzali o podpalenie domu matki rzeczonego Antka B. Jakoż wszyscy trzej rzucili się na Badowskiego, i związawszy mu ręce bili go tak długo pięściami i obcasami, aż wyzionął ducha na miejscu; poczem chcąc zatrzeć ślady zbrodni, wywieźli zabitego na miejsce, gdzie został znaleziony, i ugodziwszy go jeszcze kilka razy kołem z płotu, zostawili go razem z tym kołem przy gościńcu, ażeby mniemano, jakoby zabity został na miejscu rzeczonym kołem. Wyśledzeni mordercy przyznali się zaraz sami do tej zbrodni, i oddani zostali sądowi.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 26. grudnia. Nic dotąd nie przerwało długiej ciszy w handlu zbożowym; nigdzie na żadnym targu europejskim nie można dostrzedz najmniejszego znaku ożywienia. W Anglii ustały już wprawdzie kolosalne transporta pszenicy amerykańskiej, przerwała je zima, i w skutek zimy zatamowana lub przynajmniej utrudniona żegluga. Ale dawne dowozy ciążą zawsze na targach angielskich, i zachodzi obawa, ażeby na wiosnę znów na nowo się nie pojawiły, która to obawa podcina skrzydła wszelkiem przedsiębierstwom spekulacyjnym, ceny zboża znacznie podnieść mogącym. Mamy przed oczyma wyciąg z podróży Anglika Trolloppe do zjednoczonych Stanów północnej Ameryki w jesieni roku 1861 i na wiosnę 1862 r. P. Trolloppe zwiedził północne i południowo-zachodnie Stany, i podziwiając ogromną ich rozległość i niezrównaną w nich urodzajność gleby, przekonał się, że ceny zboża w odległych tych stronach tak były nizkie, iż buchel, $^1/_2$ korca pszenicy, płacono zaledwie po 10 centów amerykańskich, czyli 12 krajcarów srebrną konwencyjną monetą, co na naszą austryacką walutę około 25 centów wyniesie, tak, iż korzec pszenicy tam na pół reńskiego w naszych pieniądzach wypada. W wielu miejscach i tej nawet ceny nie można było dostać, dlatego też wielu rolników nie sprzątało wcale zboża swego z pola, które gniło do przyszłego roku. Okoliczność ta tłumaczy dostateczniej i ogromne dowozy amerykańskie i nizkie ceny targów angielskich, pomimo niezaprzeczonego nieurodzaju w Anglii w przeszłym i bieżącym roku. Ceny tak nizkie płacono w Ameryce w miejscach wprawdzie bardzo odległych od miast portowych. Lecz gdy Ameryka północna poprzerzynana jest drogami żelaznemi we wszystkich kierunkach, nadto pełno w niej rzek i jezior spławnych, po których się uwija tysiące statków parowych, przeto zboże z najodleglejszych punktów do brzegów morza łatwiej, jak gdziekolwiek doprowadzone być może.

Na targu wrocławskim trwa ciągle dawna stagnacya i ceny są czysto nominalne. Nie notujemy je dzisiaj dla tego, iż się nie zmieniły od czasu dawniejszych naszych sprawozdań, to tylko powtórzyć musimy, iż cen na papierze notowanych przy przedaży znaczniejszej partyi osiągnąćby nie można.

Rzepak bez zmiany.

Koniczyna czerwona cokolwiek się podniosła i było na nią w Wrocławiu więcej pokupu. Płacono od 8 tal. cet. cłowy do 15 tal. ostatnią cenę za najwyborniejsze ziarno, które właściwie najbardziej było poszukiwane.

Okowita w cenie ciągle spada. W Wiedniu z 50 c. spadła na 48, a następnie nawet niżej 47 c. za stopień i wiadro, po tej bowiem ostatniej cenie było wielu przedających, kupujących mało, zkąd wnosić można, iż ceny się jeszcze bardziej obniżą.

W obec powszeehnej stagnacyi targów zagranicznych, to jedno dla rolnictwa naszego jest pocieszającem, iż ceny zboża u nas w kraju stosunkowo bardzo się dobrze trzymają. We Lwowie płacono pszenicę po 6, a żyto po $4^1/_2$ do 5 zł. austr. Również korzystnie trzymają się ceny po targach prowincyonalnych w Tarnopolu płacono parę, korzec pszenicy i korzec żyta po 8 zł. austr., w Przemyślu i Rzeszowie po 11 do $11^1/_2$ zł. austr. Cen takich na żadnym targu zagranicznym *stosunkowo*, to jest po strąceniu kosztów dowozu dostaćby nie można. I okowita stosunkowo lepiej u nas popłaca jak w Wiedniu. We Lwowie płacą po 1 zł. a. garniec, w Przemyślu i Rzeszowie po 102 c., w Tarnopolu zaś po 87 centów.

W tygodniu od 14. do 20. grudnia przypędzono do Wiednia 3059 sztuk bydła rogatego, w wadze 450 do 660 ℔ sztuka. Przedano dla Wiednia 2152 sztuk. Cena wypadła na $24^1/_2$ do 29 zł. a. za cetnar mięsa, a zatem po 110 do 218 zł. a. za sztukę.

W miesiącu listopadzie bieżącego roku było w ruchu w wschodnio-galicyjskim okręgu finansowym 417 gorzelń, których produkcya wynosiła w ogóle 9,303.227 gradusów okowity, czyli licząc 80 gradusów na wiadro 116.290 wiader 32 grad. okowity. W przeszłym roku było w ruchu w tymże samym czasie 507 gorzelni; w roku więc bieżącym mniej o 90 gorzelni. Z powodu zmienionej podstawy opodatkowania porównanie produkcyi przeszłorocznej z tegoroczną zdziałane być nie może.

W powyższym miesiącu bieżącego roku było w ruchu 184 browarów piwnych, które wyrobiły w ogóle 42.388 wiader piwa. W roku przeszłym było w ruchu 181 browarów z wyrobem 46.164 wiader. W roku więc bieżącym ubyły 3 browary z wyrobem 3775 wiader piwa.

Cukrownia w Tłumaczu wyrobiła w miesiącu listopadzie bieżącego roku 32.000 cetnarów surowych buraków, w roku zaś prze-

szłym 31.500 cetnarów buraków surowych a 2400 cetnarów suszonych. W roku więc bieżącym więcej o 500 cetnarów buraków surowych, a mniej o 2400 cetnarów suszonych.

W miesiącu listopadzie bieżącego roku warzelnie soli w wschodniej Galicyi i na Bukowinie wyrobiły 49.742 cetn. 47 ℔, w roku zaś przeszłym 52.078 cetn. 34 ℔. Ubyło więc w tym roku 2335 cetn. 87 ℔. W listopadzie bieżącego roku sprzedano soli 51.667 cetn. 60 ℔, w przeszłym roku zaś 49.950 cetn. 80 ℔, zatem w tym roku więcej o 1716 cetn. 80 ℔.

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 29. grudnia. Deputacya komitatu Syrmijskiego, która przed kilkoma dniami miała audyencyę u Jego ces. Mości, doręczyła Najjaś. Panu — jak donosi *Jener. koresp. z Austryi* — naraz trzy adresy: jeden wyraża radość komitatu z powodu szczęśliwego wyzdrowienia Najjaś. Pani, drugi przemawia za budową kolei żelaznej z Zemunia do Fiumy przez komitat Syrmijski i Slawonię, a trzeci zawiera najuniżeńszą prośbę o przywrócenie Województwa. — Jego Excelencya minister stanu p. Schmerling, który jeszcze przed świętami odjechał do Werony, spodziewany jest dziś lub jutro z powrotem w Wiedniu.

Z **Królestwa Polskiego** nieotrzymaliśmy dla świąt żadnych dzienników, a i *Czas* wczorajszy przynosi ztamtąd tylko te wiadomości o odkryciu tajnej prasy i aresztowaniach w Warszawie, które podaliśmy już w sobotnim dzienniku naszym.

La France podaje w korespondencyi z **Rzymu** ciekawe szczegóły o audyencyi księcia de la Tour d'Auvergne u Ojca św., posłuchanie trwało przeszło godzinę i Ojca św. miały wielce wzruszyć zapewnienia posła francuskiego o życzliwości Cesarza do stolicy apostolskiej. — Piemoncka izba deputowanych została odroczona na dniu 22. b. m. — Odmówienie publicznego notowania pożyczki włoskiej na giełdach francuskich, sprawiło bardzo przykre wrażenie w Turynie, i jak utrzymują teraz korespondencye prywatne, okazuje rząd sardyński odtąd wielką powolność w układach względem traktatu handlowego z Francyą i skłania się do nadzwyczajnych koncesyi, byle tylko uzyskać pozwolenie notowania pożyczki we Francyi.

W senacie *hiszpańskim* skończyły się dopiero przed samemi świętami obrady nad wyprawą meksykańską; szczegółowe sprawozdanie z ostatnich dwóch posiedzeń jego podamy jutro. — Gazeta madrycka donosi, że rząd hiszpański postanowił znieść paszporty.

Między *Szwajcaryą* i *Austryą* rozpoczną się wkrótce układy względem rozmaitych ważnych kwestyi, jak to oznajmia uchwała rady federacyjnej powzięta na dniu 20go b. m. Z pomiędzy tych kwestyi wymienia *Gazeta wiedeńska*: wzajemne uznanie wyroków sądu cywilnego: jednostajne postępowanie z wierzycielami i w sprawach konkursowych; postępowanie z ruchomą spuścizną obustronnych obywateli; uwolnienie od służby wjskowej; jednostajne opodatkowanie; względy handlowe, prawo osiedlenia i inne.

Sprawa *grecka* niezdaje się być jeszcze wcale bliską rozwiązania. Najnowszy telegram z **Aten** z 24. b. m. donosi, że odmowa Króla Ferdynanda jest już tam powszechnie wiadoma, i że panująca z tego powodu niepewność obudza w kraju obawę. W kilku miejscach zaszły już nawet zaburzenia, a w Messenii zdarzają się rozboje. Rząd używa wszelkich środów, by przywrócić porządek, który nawet w samych Atenach zdaje się być zagrożony, gdyż jak powiada ten sam telegram, objawia zniechęcenie nawet szef tamtejszej gwardyi narodowej, p. Korroneos. Tymczasem pojawił się nowy kandydat do tronu greckiego w osobie księcia Wilhelma Badeńskiego, brata W. Księcia, który zaślubiony jest z księżniczką Maryą Leuchtenberską.

W **Ameryce północnej** stoczona została znowu wielka bitwa pod Frederiksburgiem. Jak donosi telegram z Nowego Jorku z 15. b. m. rozpoczęła się ta bitwa 13. b. m. Wojska unii chciały uderzyć na piechotę separatystów, ale odparła je dwukrotnie artylerya separatystów. Tymczasem otrzymali unioniści posiłki. Ogień trwał z obu stron do wieczora. Lewe skrzydło separatystów zostało odparte na milę odległości i straciło 400 jeńców. Wojska unii nocowały 13. na pobojowisku. Jenerałowie unii Jacken i Bayard polegli ze znaczną liczbą oficerów, a pięciu jenerałów było ranionych. Straty są z obu stron wielkie. Dnia 15go miał jenerał Burnside ponowić atak.

Najświeższa poczta.

Paryż, 27. grudnia. Listy z Rzymu z 24. b. m. donoszą: Z okazyi świąt, kardynałowie odwiedzili króla Franciszka II. Podobnież poseł francuski odwiedził także króla neapolitańskiego.

Paryż, 27. grudnia, o godzinie 5, min. 48 zrana. *Monitor* donosi: Wiadomości z Japonii nie potwierdzają pogłosek o wybuchu rewolucyi w Jeddo; natomiast zapowiadają ważne zmiany konstytucyjne, które miały być ułożone między rządem tamecznym, a stronnictwem arystokratycznem kraju.

Paryż, 27. grudnia. Reformy, które papież zaprowadzić postanowił, będą ogłoszone w *Giornale di Roma* pomiędzy 1. a 5. stycznia.

Bruxela, 27. grudnia. Książę Brabancyi udaje się 10. stycznia na Aleksandryę do Kairu.

Londyn, 27. grudnia. Dzisiejszy *Times* donosi z Nowego Yorku z d. 17.: Potyczka stoczona w sobotę pod Fredericksburgiem była najnieszczęśliwszą dla unii; strata jej wynosiła najmniej 10.000 ludzi. Jenerał Burnside rozpoczął odwrót w poniedziałek w nocy. Kampania zimowa jest prawdopodobnie zamknięta.

Turyn, 26. grudnia, o godz. 6. min. 30 wieczorem. Dzienniki nie przestają zajmować się domniemaną nominacyą jenerała Willisena. W ministerstwie spraw zagranicznych dotąd nic pewnego o tem nie wiedzą. Opinia publiczna jest przeciw tej nominacyi.

Stampa donosi, że z więzienia w Girgenti uszło 150 skazanych na galary. Ministrowie wojny, spraw wewnętrznych i sprawiedliwości wydali najsurowsze rozporządzenia celem stłumienia rozbójnictwa w Neapolitańskiem.

Turyn, 27. grudnia. *Gazzetta di Torino* zapewnia, że sprawozdanie o rozbójnictwie, przedłożone izbie przez Ratazzego, nie było ułożone przez jenerała Lamarmorę, lecz przez jednego z oficerów jego sztabu jeneralnego, co wyjaśnia niedokładność sprawozdania.

Nowy Jork, 17. grudnia. Expedycye unii na Mississippi powróciły, nic nie sprawiwszy, do Heleny. Komitet finansowy badał kwestyę, czy należy pobierać podatek przywozowy od towarów zagranicznych, które nie należą do nagłych potrzeb. Izba reprezentantów ratyfikowała Lincolna proklamacyę o emancypacyi 78 głosami przeciw 50. *Richmond Examiner* poczytuje za nierozsądek przypuszczać, że Separatyści przystaliby na propozycye Lincolna w mesażu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 27. grudnia.

Hotel George: PP. Korf Adolf, c. k. buchhalter, z Pragi.

Hotel europejski: Prek Szcz., z Zagórza. — Pein Alex., z Jas.

Dnia 28. grudnia.

Hotel George: PP. Jendrzejewicz Stan., z Felsztyna. — Bal Franc., z Tuligłów. — Pawlikowski Miecz., z Medyki. — Paszkowski Miecz., z Rybny. — Hr. Borkowski Stan., z Seredna. — Łodyński Stan., z Nahorzec.

Hotel europejski: Remański Jan, z Antoniny. — Wiśniewski Jan, z Ciemierzyniec.

Hotel Langa: Hr. Blücher Gust., król. pruski sekretarz legac., z Konstantynopola.

Hotel angielski: Wisłocki Adam, z Sieniawskiej Adamówki. — Torosiewicz Michał, z Pełtwy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. grudnia.

PP. Hr. Stecki Ant., na Wołyń. — Rossen Bazyli, do Petersburga — Krzysztofowicz Ant., do Trybuchowiec.

Dnia 28. grudnia.

PP. Hr. Borkowski Miecz., do Mielnicy. — Ks. Czetwertyński Ludwik, na Podole. — Hr. Lamberg Fel., do Drohowyża. — Hr. Bobrowski Karol, do Reklinca. — Zakrzewski Jakób.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. i 25. grudnia 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.68	— 1.8	89.4	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.55	— 1.9	86.9	„ „	„
10. god. wiecz.	327.28	— 2.6	84.1	„ „	„
7. god. zrana	327.15	— 1.0	92.3	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.93	+ 0.3	90.7	„ „	„
10. god. wiecz.	326.65	— 0.6	90.5	„ „	śnieg

Ilość śniegu 4‴.

Kurs lwowski.

Dnia 27. grudnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	49	5	55
Dukat cesarski	„ „	5	51	5	58
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	43	9	57
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	81	1	84
Talar pruski	„ „	1	73	1	76
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	78	3	78	60
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	82	—	82	58
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	72	68	73	33
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	63	82	38
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	222	83	224	83

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 27. grudnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 82.20. Metaliki po 5% za 100 zł. 75.65; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 811 —; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 222.40; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 116.25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.57, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 115.25.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.